

Sprawozdanie z XXVI Sympozjum Liturgicznego

(Łądn. Wąta, 19 października 2012 r.)

W dniu 19 października 2012 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądn. Wąta odbyło się XXVI Sympozjum Liturgiczne pod patronatem Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego i ks. dra Marka Chmie-

lewskiego SDB — Inspektora Pilskiej Prowincji Salezjanów. Tegoroczne spotkanie naukowe przebiegało pod hasłem: *Celebracja chrztu świętego a współczesne wyzwania*.

Symposium zgromadziło duchownych i świeckich reprezentujących różne ośrodki naukowe, oraz kleryków przygotowujących się do kapłaństwa z dwóch seminarów duchownych. Wzięło w nim udział ok. 50 osób.

Gościem honorowym tegorocznego sympozjum był ks. bp dr Stefan Cichy — Biskup Legnicki, członek Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przy Episkopacie Polski, której przez dwie kadencje (2001–2011) był jej przewodniczącym.

Otwarcia obrad konferencji dokonał ks. dr Ryszard Sadowski SDB (UKSW) — Rektor Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie n. Wartą, po którym przywołał wspomnienie osoby śp. ks. prof. dra hab. Adama Duraka SDB — pomysłodawcy i organizatora Łądzkich Sympozjów Liturgicznych. W dalszej kolejności ks. dr Radosław Błaszczyk SDB — inicjator tegorocznego spotkania naukowego, w krótkim wystąpieniu przedstawił historię Łądzkich Sympozjów Liturgicznych.

W pierwszej sesji głos zabrali: ks. prof. dr hab. Helmut Sobeczko (UO) na temat: *Chrzest sakramentem wtajemniczenia a wychowanie do świadomości chrzcielnej* oraz ks. dr Szymon Stułkowski (UAM) na temat: *Katecheza przedchrzcielna w rękach laikatu*.

Pierwszy prelegent w swoim wykładzie ukazał istotę sakramentu chrztu świętego: jego jedyność sprawowaną na odpuszczenie grzechów oraz czynienie z osoby go przyjmującej członka Chrystusa. Omawiany sakrament porównał do donioślej celebracji konsekracji kościoła, która wobec sakramentu chrztu jest niczym. W dalszej części wymienił i dokonał charakterystyki elementów związanych z wychowaniem i samowychowaniem świadomości chrzcielnej. Zaliczył do nich pewne praktyczne pastoralne inicjatywy ze strony duchowieństwa, mające na celu propagowanie wychowania do mentalności chrzcielnej. Zaliczył do nich m.in.: umożliwienie dziękczynienia w czasie Eucharystii za to, co się dokonało w momencie przyjęcia sakramentu chrztu świętego; przeprowadzanie katechezy przy chrzcielnicy; zastępowanie aktu pokutnego w czasie celebracji eucharystycznej aspersioną. W końcowej części swojego wystąpienia zwrócił uwagę na znaczenie miejsca i sposobu sprawowania sakramentu chrztu świętego wraz z ich odniesieniem do tworzącej się w świadomości wiernych mentalności chrzcielnej.

Po pierwszym wykładzie był przewidziany czas na dyskusję, który stworzył okazję uczestnikom sympozjum do poruszenia pewnych kwestii pastoralnych, związanych z celebrowaniem sakramentu chrztu świętego oraz z pobudzaniem i ożywianiem mentalności chrzcielnej u wiernych. Pojawiły się wątki dotyczące m.in.: organizacji w różnych polskich diecezjach z okazji Roku Wiary pielgrzymek do

miejsca chrztu świętego, związanego z uzyskaniem odpustu zupełnego; wykorzystania białej szaty i świecy chrzcielnej podczas liturgii pogrzebowej; poświęcenia wody chrzcielnej w ciągu roku oraz wskazanie czynników w różnych kontekstach kulturowych na oddzielanie sakramentu chrztu od pozostałych sakramentów inicjacji chrześcijańskiej.

Kolejny prelegent zaprezentował w swoim wystąpieniu owoc ostatniego Synodu Archidiecezji Poznańskiej — projekt polegający na powierzeniu przygotowania rodziców i chrzestnych do sakramentu chrztu świętego osobom laikatu. Autor przedstawił podstawowe założenia projektu. Określił odbiorców katechezy dorosłych. Są nimi zarówno osoby ochrzczone (oddalone od Boga, posiadające braki w procesie chrześcijańskiego wtajemniczenia, niepogłębiające wyznawanej wiary, oraz te, które pragną jej wzrostu), jak i osoby nieochrzczone (odrzucające Boga, obojętne na Niego i poszukujący Go). Ponadto dokonał charakterystyki programu katechezy przedchrzcielnej wraz z omówieniem jej elementów. Istotnym wyzwaniem — jak podkreślił prelegent — jest kompetentne przygotowanie katechistów, na których barkach spoczywa cały proces przygotowania. Ponadto zaprezentował wydaną drukiem pierwszą część podręcznika wykorzystywanego przy omawianym przedsięwzięciu na terenie archidiecezji poznańskiej.

Centralnym momentem sympozjum liturgicznego była uroczysta Eucharystia, koncelebrowana pod przewodnictwem bpa Stefana Cichego, którą odprawił za śp. ks. prof. Adama Duraka.

W drugiej sesji głos zabrali: ks. bp dr Stefan Cichy na temat: *Nowa redakcja (tłumaczeń) ksiąg liturgicznych — aktualne prace liturgicznej komisji Episkopatu Polski*, ks. dr hab. Erwin Mateja (UO) na temat: *Miejsce symboliki chrzcielnej w mistagogii liturgicznej* oraz s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR (UPJPII) na temat: *Krakowskie doświadczenia katechumenalne*.

Ks. bp Stefan Cichy zapoznał uczestników z aktualnymi pracami Komisji Liturgicznej przy Konferencji Episkopatu Polski. Obecnie jej priorytetowym zadaniem jest trwające już spory okres czasu tłumaczenie z języka łacińskiego zatwierdzonego przez Kongregację Dyscypliny i Sakramentów Świętych nowego wydania Mszału Rzymskiego. Istnieje obecnie wiele czynników opóźniających sfinalizowanie tego przedsięwzięcia. Jednym z nich jest chociażby wprowadzenie z inicjatywy Benedykta XVI nowego święta: Jezusa Chrystusa Najwyższego Kapłana (na czwartek po uroczystości Zesłania Ducha Świętego), które potrzebuje opracowania nowych nieistniejących jeszcze tekstów euchologijnych. Ponadto — jak zreferował ks. biskup — komisja zajmuje się paralelnie jeszcze wieloma innymi opracowaniami. Możemy do nich zaliczyć: *Obrzędy ślubów zakonnych*, *Caeremoniale Episcoporum*, *Martyrologium Romanum*, *Obrzędy ustanowienia lektorów i akolitów*, *Obrzędy błogostawienia wdów* oraz *Obrzędy błogostawienia służby liturgicznej*. Prelegent

zauważył, że jeśli chodzi o liturgię godzin, to po drugim, poprawionym wydaniu I tomu w kolejce oczekują trzy kolejne. Bp Cichy zakończył swoje wystąpienie zachętą skierowaną pod adresem obecnych na symposium liturgistów do współpracy w dziele wspólnego tworzenia „Anamnesis” — z położeniem akcentu na formację liturgiczną.

Drugi prelegent II sesji w swoim wystąpieniu skupił się na dwóch zagadnieniach, które zostały mu wyznaczone w zaproponowanym temacie. Jednym z nich była symbolika chrzcielna, a drugim mistagogia liturgiczna, rozumiana jako nieustanne wtajemniczanie wiernych w rozumienie wiary. W pierwszej części przedstawił założenia współczesnej mistagogii liturgicznej, która ze swej natury domaga się odpowiedniego podejścia do chrztu dzieci zarówno samych duszpasterzy, jak i rodziców. Wskazał w tym miejscu na same obrzędy chrzcielne, bogate w symbolikę, wymieniając i wyjaśniając każdy z nich. Ubogaceniem wykładu było wyjaśnienie terminu chrztu, obecności wspólnoty, deklaracji rodziców i chrzestnych, wymowy drzwi kościoła, imienia dziecka, znaku krzyża, procesji do prezbiterium, egzorcyzmu, poświęcenia wody, wyrzeczenia się zła, wyznania wiary, materii i formy sakramentu, namaszczenia krzyżem, włożenia białej szaty, wręczenia zapalanej świecy oraz procesji do ołtarza. Swoje wystąpienie zakończył zachętą skierowaną do duszpasterzy, aby za wskazaniem ks. prof. Wacława Schenka, co jakiś czas głosili kazania o zasadniczych prawdach liturgii, przede wszystkim o Eucharystii i innych sakramentach.

Kolejnym prelegentem była s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR, która w wystąpieniu podzieliła się swoim doświadczeniem w dziedzinie katechumenatu w archidiecezji krakowskiej. Ośrodek formacji katechumenatu został powołany do istnienia — jak zreferowała s. Sielepin — w 1989 r., w rok po wydaniu *Obrzędów chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*. Katechumenat w środowisku krakowskim jest przeznaczony zarówno dla osób nieochrzczonych, jak i dla osób z niedopełnioną formacją. Siostra omówiła poszczególne etapy przewidziane w programie mistagogicznym, którego ramy wyznaczone są przez wspomniane powyżej *Obrzędy*. Ponadto podkreśliła integralny charakter formacji prekatechumenalnej, polegający na połączeniu słowa Bożego, liturgii i wspólnoty oraz konieczność towarzyszenia katechumenom na ich drodze szukania śladów Pana Boga.

Podsumowaniem wszystkich wystąpień II sesji była żywa dyskusja, która ukażała wagę i potrzebę proponowanych i poruszanych tematów przez prelegentów. Będzie to zachętą dla organizatorów do podjęcia nowych wyzwań związanych z przygotowaniem kolejnego Łądzkiego Symposium Liturgicznego, które odbędzie się pod hasłem: *Sakrament bierzmowania — sakramentem dojrzałości, czy niedojrzałości?* — w przypadającą za rok 50 rocznicę podpisania konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium*.

Miejmy nadzieję, że będzie cieszyło się równie wielkim zainteresowaniem w środowisku osób duchownych, jak i świeckich, dla których liturgia jest najważniejszym momentem przeżywania swojej wiary.

Ks. Radosław Błaszczak SDB